

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 16C/150/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3811212723
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Schromová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2011:3811212723.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Jarmilou Schromovou v právnej veci navrhovateľa: SKP, k.s., Lazovná 64, Banská Bystrica, IČO 44915691, správca konkurznej podstaty úpadcu KFZ Sys, s.r.o. „v konkurze“, Košútska 1342, Sládkovičovo, IČO 36 814 148 zast. JUDr. Pavlom Konečným, advokátom so sídlom AK Banská Bystrica, Hurbanova 14A proti odporkyni: N. L., nar. X.X.XXXX, bytom T. XXXX/XX, C., o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 99,01 eur, takto

rozhodol:

Návrh zamieťa.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal proti odporkyni zaplatenia 99,01 eur z titulu zmluvnej pokuty vo výške 0,10 % denne zo sumy 67,72 eur od 15.7.2007 do 15.7.2011, t.j. za 1462 dní, čo predstavuje spolu 99,01 eur s odôvodnením, že odporkyňa sa zaviazala zaplatiť pôvodnému veriteľovi Drukos, a.s. so sídlom Banská Bystrica, zmluvou zo dňa XX.X.XXXX, nájomné vo výške 418,24 eur, pričom pôvodný veriteľ sa zaviazal dodať odporkyni hnutelné veci - tovar, bližšie špecifikovaný v zmluve. Podľa zmluvy sa odporkyňa zaviazala zaplatiť nultú splátku vo výške 0,- eur a 10 mesačných splátok vo výške 41,82 eur, a to do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci. Odporkyňa svoju povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy a to splniť svoj záväzok riadne a včas porušila a dostala sa do omeškania so zaplatením záväzku vo výške 67,72 eur. Uvedený nárok pôvodného veriteľa na zaplatenie dlžnej sumy bol priznaný Okresným súdom Prievidza v konaní pod sp. zn. 4Ro 41/2005. V súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami /VOP/, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, sa odporkyňa pri omeškaní s platením svojho peňažného záväzku (splátok) zaviazala zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,1% denne z dlžnej sumy za každý deň omeškania, v zmysle článku I VOP. Keďže odporkyňa nezaplatila vyššie uvedený záväzok riadne a včas, navrhovateľ žiadal priznať zmluvnú pokutu za obdobie štyroch rokov spätne odo dňa napísania predmetného návrhu, t.j. od 15.7.2007 do 15.7.2011, ako i priznať náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby á 16,60 eur + 2 x režijný paušál 7,41 eur.

Odporkyňa sa k návrhu nevyjadrila, na stanovený termín pojednávania sa napriek riadne doručenému predvolaniu bez ospravedlnenia nedostavila, preto súd vec prejednal v jej neprítomnosti podľa § 101 ods. 2 O.s.p. .

V podaní zo dňa 11.10.2011 zástupca navrhovateľa oznámil súdu, že s poukazom na charakter daného zmluvného vzťahu vzniknutého titulom zmluvy ako spotrebiteľského, je podľa jeho názoru potrebné brať do úvahy aj hodnotenie zmluvy v kontexte ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o

spotrebiteľských úveroch, ktorý nahradil predchádzajúcu právnu úpravu zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Uviedol, že uvedený zákon je svojim obsahom úplnou transpozíciou smernice európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebit. úvere a o zrušení smernice rady 87/102 EHS do slovenského právneho poriadku, pričom uvedená novela neponecháva celkom na voľnej úvahe súdov ich rozhodovanie ohľadom primeranosti zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky. V tej súvislosti poukázal na ustanovenie § 3a ods. 1,2 nariadenia vlády č. 281/2010 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obč. zákonníka, v zmysle ktorého ak je predmetom spotreb. zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády, pričom za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebit. úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. V tej súvislosti poukázal na prípad, že v prípade, ak bol poskytnutý úver zmluvou z 2.5.2010, pričom spotrebiteľ sa dostal do omeškania dňa 13.5.2010, RPMN naposledy zverejnená pred vznikom omeškania je 60,23%, pričom maximálna výška všetkých sankcií napríklad úrokov z omeškania, zmluvných pokút v prepočte na rok v percentuálnych bodoch nesmie byť potom vyššia ako 70,23%. V tej súvislosti poukázal na skutočnosť, že v danom prípade, keďže bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 0,1% denne, čo predstavuje ročne 36,5%, výška zmluvnej pokuty je o 33,63% nižšia, ako je celkový súhrn primeraných sankcií vzťahujúcich sa na omeškanie dlžníka. Preto zastáva názor, že výška zmluvnej pokuty resp. dojednanie o nej je aj v predmetnom prípade plne primerané a súladné s právnym poriadkom SR. V prípade, ak by súd napriek existujúcim argumentom považoval vzhľadom na určité dôvodné osobitosti prípadu, ktoré pripúšťajú názorový odklon od vyššie uvedeného úmyslu zákonodarcu, v takom prípade poukázal na možnosť súdu aplikovať § 545a Obč. zákonníka a podľa uváženia a okolností prejednávanej veci uplatnenú sankciu primerane znížiť.

Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi pripojenými v spise 16C 150/2011 a zistil nasledovný skutkový stav:

Zo zmluvy o nájme s právom kúpy prenajatej veci z 16.5.2001 mal súd preukázané, že uvedenou zmluvou pôvodný veriteľ spoločnosť Drukos, a.s. ako prenajímateľ, prenajal odporkyňu výrobov - práčku B. WA XXX za cenníkovú cenu predmetu nájmu 12.600,- SK, ktorú cenu nájmu sa odporkyňa zaviazala uhradiť pôvodnému veriteľovi v 10-tich mesačných splátkach po 1260,- Sk, vždy do 15. dňa v mesiaci, pri akontácii 0,- Sk.

V zmysle všeobecných obchodných podmienok /VOP/ zmluvy o nájme s právom kúpy prenajatej veci spoločnosti Drukos, a.s., ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou uvedenej zmluvy, sa v článku I bod 2 dohodlo, že nájomca sa zaväzuje za predmet nájmu platiť nájomné nasledovne: a/ zálohu na nájomné vo výške podľa zmluvy uhradiť v hotovosti v deň podpisu zmluvy do pokladne prenajímateľa prípadne prostredníctvom poštovej poukážky na bankový účet prenajímateľa, b/ pravidelné splátky nájomného v počte a vo výške podľa zmluvy o nájme mesačne vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci až do úplného zaplatenia nájomného nájomníkom podľa zmluvy .

V článku I bod 4 VOP sa dohodlo, že pokiaľ je nájomca s omeškaním úhrady nájomného podľa článku I bod 2 písm. b tejto zmluvy, je prenajímateľ oprávnený vyúčtovať nájomcovi zmluvnú pokutu vo výške 0,1% z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Zároveň sa dohodlo, že ustanoveniami o zmluvnej pokuty nie je dotknutý nárok prenajímateľa na úrok z omeškania z titulu omeškania s plnením peňažného záväzku vo výške dvojnásobku diskontnej sadzby NBS. V článku VI bod 2 uvedených VOP sa dohodlo, že po splnení všetkých podmienok vyplývajúcich z nájomnej zmluvy, t.j. zaplatením nájomného včas a v plnej výške po celú dobu trvania nájomnej zmluvy v súlade so splátkovým kalendárom prechádza predmet nájmu do vlastníctva nájomcu predajom predmetu nájmu prenajímateľom nájomcovi podľa daňového dokladu po uplynutí doby nájmu.

Z doložených zmlúv o postúpení pohľadávok mal súd preukázané, že predmetná pohľadávka voči odporkyňi bola postúpená zmluvou zo dňa 16.3.2006 M.. O. H., správkyňou konkurznej podstaty Drukos, a.s. v konkurze, na postupcu M. C., ktorý následne zmluvou zo dňa 16.3.2006 previedol uvedenú pohľadávku na spoločnosť O. G., s.r.o. zmluvou zo dňa 16.3.2006 v spojení s dodatkom č.1 zo dňa 27.3.2006, ktorá spoločnosť následne zmluvou o postúpení pohľadávok previedla predmetnú pohľadávku na spoločnosť L. Y. limited zmluvou zo dňa 23.2.2008, ktorá spoločnosť následne zmluvou o postúpení pohľadávok z 17.5.2008 previedla uvedenú pohľadávku na spoločnosť V. estates, s.r.o., ktorá spoločnosť zmenila obchodné meno na KFZ Sys, s.r.o., na ktorú spoločnosť bol Okresným súdom v Trnave vyhlásený konkurz.

Z pripojeného spisu tun. súdu 4Ro 41/2005 mal súd preukázané, že platobným rozkazom OS Prievidza 4Ro 41/2005 z 24.3.2005 bola odporkyňa zaviazaná voči M.. O. Todekovej, správkyňi konkurznej podstaty Drukos, a.s. v konkurze k zaplateniu istiny vo výške 2040,- Sk s úrokom z omeškania vo výške 11% ročne od 16.3.2002 do zaplatenia ako i k náhrade trov konania vo výške 1800,- SK, pričom uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 24.12.2005. K uvedenému plneniu bola zaviazaná z titulu nezaplatených splátok vo výške 2040,- Sk, na základe zmluvy o nájme s právom kúpy prenajatej veci z 16.5.2001.

Podľa § 53 ods.1,2,4 Občianskeho zákonníka v znení platnom od 1.4.2004, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia. (4) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 cit. zákona, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Po zhodnotení vyššie uvedeného skutkového stavu dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa je potrebné v celom rozsahu zamietnuť. Podľa názoru súdu zmluva uzavretá dňa 16.5.201 medzi pôvodným veriteľom spoločnosťou Drukos, a.s. a odporkyňou je nepomenovanou zmluvou v zmysle § 51 Obč. zákonníka, pričom vzhľadom na jej charakter je potrebné ju považovať za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 23a Zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Ako predbežnú otázku v danom spore súd posudzoval otázku platnosti dohody zmluvných strán o zmluvnej pokute, v článku I bod 4 VOP. Súlad uvedeného zmluvného dojednania súd posudzoval /s poukazom na § 879f ods. 3 Obč. zákonníka/ s ustanoveniami § 53 a 54 Obč. zákonníka v znení účinnom od 1.4.2004, i keď zmluva bola uzavretá dňa 16.5.2001. Novela Obč. zákonníka zaviedla inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky zákonom č. 150/2004 Z.z. účinným od 1.4.2004, pričom vstup SR do európskej únie je spojený s dátumom 1.5.2004.

V zmysle § 879 f ods. 3,4 Obč. zákonníka, spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ustanovením § 55 ods. 1, ak ide o náležitosti zmluvy, a s ustanovením § 57 tohto zákona do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. (4) Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, 54 a 57 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Spotrebiteľ má právo odstúpiť od spotrebiteľskej zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch, ktorá nie je podľa odseku 3 daná do súladu s ustanovením § 55 ods. 1 tohto zákona, ak ide o náležitosti zmluvy, a to do troch mesiacov po uplynutí lehoty podľa odseku 3. Cieľom tohto intertemporálneho ustanovenia bolo dosiahnuť čo najefektívnejšie očistenie života spotrebiteľov od neprijateľných podmienok v skôr uzavretých spotrebiteľských zmluvách.

V tej súvislosti je potrebné uviesť, že zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu /hrubý nepomer/ v právach a povinnostiach v neprospech slabšej strany sporu, zároveň odporuje aj dobrým

mravom a je teda absolútne neplatné a nevyvolalo nikdy záväzné účinky. Preto súd posudzoval otázku platnosti dojednania o zmluvnej pokute v danom prípade v článku I bod 4 VOP v zmysle cit. ustanovení § 53, § 54 Obč. zákonníka v znení platnom od 1.4.2004 v spojení so smernicou Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou rady 93/13 EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok / článok 6 smernice/. Súd je oprávnený aj bez návrhu vo svetle smernice rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, prihliadnúť aj v zmluvách uzavretých pred 1.4.2004 na zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa a nepriznať plnenie takejto podmienky.

V danom prípade sa v čl. VI. VOP dohodlo, že po splnení všetkých podmienok vyplývajúcich z nájomnej zmluvy, t.j. zaplatením nájomného včas a v plnej výške po celú dobu trvania nájomnej zmluvy v súlade so splátkovým kalendárom prechádza predmet nájmu do vlastníctva nájomcu predajcom predmetu nájmu prenajímateľom nájomcovi podľa daňového dokladu po uplynutí doby nájmu. Dodávateľ si touto zmluvou teda poistil svoje postavenie vlastníka aj zmluvnou pokutou a to bez ohľadu na jej výšku. Dodávateľ v jednom okamihu má vlastníctvo, v danom prípade k prenajatej veci, pričom popri tom prijíma ekvivalent hodnoty tovaru v podobe peňažných prostriedkov, ktoré môže ďalej investovať a vzniká mu aj nárok na úroky z omeškania. Podľa názoru súdu v danom prípade dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 36,5% ročne za nezaplatenie splátky nájomného je pri výhrade vlastníctva prehnaná. Podľa názoru súdu nijako nelimitovaná zmluvná pokuta 0,1% denne spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, ak zabezpečuje pohľadávku dodávateľa na zaplatenie kúpnej ceny pri súčasnom dojednaní výhrady vlastníctva k predávanému tovaru, pretože v jednom okamihu zvýhodňuje dodávateľa tak, že má vlastníctvo k tovaru a popri tom prijíma ekvivalent hodnoty tovaru v podobe peňažných prostriedkov, ktoré môže ďalej investovať a pri omeškaní má právo na zákonné úroky z omeškania. V tej súvislosti súd poukazuje tiež na tú skutočnosť, že predmetnú žalobu podal navrhovateľ po uzavretí zmluvy s odstupom 10-tich rokov, čo pri 36,5%-nej sankcii, ktorú povahu sankcie zmluvná pokuta má, si navrhovateľ takýmto spôsobom zabezpečuje navýšenie pohľadávky v násobkoch, ktoré konanie navrhovateľa je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi a nemôže teda požívať právnu ochranu. V tej súvislosti tiež súd poukazuje na skutočnosť, že v čase splatnosti splátok dohodnutého nájomného, t.j. v roku 2001, bola niekdajšia diskontná sadzba centrálnej banky 8,8% rok a dvojnásobok, teda úroky z omeškania predstavovali 17,6%, pričom v danom prípade zmluvná pokuta vo výške 36,5% je značne neprimeraná oproti úrokom z omeškania, čím značne znevýhodňuje žalovanú spotrebiteľku. V danom prípade zmluvná pokuta viac ako 100% prevyšuje úroky z omeškania, ktorých výška v roku 2001 bola 17,6% ročne, pričom v prípade dojednanej zmluvnej pokuty ide tiež o prevýšenie 100% oproti úrokom z úverov v bankách v tom období. Preto súd s poukazom na všetky uvedené dôvody, keďže zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute v článku I bod 4 VOP považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná, podaný návrh ako neopodstatnený zamietol. Keďže v danom prípade zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute súd považoval za absolútne neplatné, neprichádza do úvahy zníženie moderačné právo súdu, t.j. právo znížiť dojednanú zmluvnú pokutu v zmysle § 545a Obč. zákonníka.

Čo sa týka argumentácie zástupcu navrhovateľa v podaní zo dňa 11.10.2011 v tej súvislosti je potrebné uviesť, že v danom prípade sa na zmluvný vzťah medzi odporkyňou a pôvodným veriteľom spoločnosťou Drukos, a.s. nevzťahujú ustanovenia Zákona č. 129/2010 Z.z. účinného od 2.4.2010, s poukazom na prechodné ustanovenia ustanoveného zákona, a to § 25 ods. 1 cit. zákona a ani ustanovenie § 3a ods. 1,2 Nariadenia vlády č. 281/2010 Z.z. účinného od 1.7.2010, s poukazom na prechodné ustanovenia ustanoveného zákona, a to § 10b cit. zákona, keďže sa jedná o zmluvný vzťah založený zmluvou zo dňa 16.5.2001.

Vzhľadom k tomu, že náhradu trov konania žiadal priznať len navrhovateľ, ktorý bol v konaní v celom rozsahu neúspešný, súd mu náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na Krajský súd Trenčín, písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecným náležitostiach (§ 42 odst.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 odst.1 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.